

Öretmenin Kapsayıcı Yaklaşımların Verimi Ölçeği [Teacher Efficacy for Inclusive Practices (TEIP) Scale]

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Öretmenin Kapsayıcı Yaklaşımların Verimi Ölçeği [Teacher Efficacy for Inclusive Practices (TEIP) Scale]. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27185>

Özet

Öğretmenin Kapsayıcı Yaklaşımların Verimi Ölçeği (ÖKYVÖ), orijinal adı Teacher Efficacy for Inclusive Practices (TEIP) Scale olan araçın Türkçe adaptasyonudur. Bu ölçek, öğretmenlerin kapsayıcı eğitim ortamlarında çalmaya yönelik sahip oldukları öz yeterlik inançlarını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, özellikle özel gereksinimli öğrencilerin genel eğitim sınıflarına dahil edilmesi sürecinde öğretmenlerin kendi yeteneklerine duydukları güven düzeyini belirlemeye odaklanır. Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması, Tanrıverdi ve Özokçu (2018) tarafından gerçekleştirilmiş olup, psikometrik özelliklerinin Türk kültürü ve eğitim sistemi bağlamında geçerli ve güvenilir olduğu gösterilmiştir.

Ölçek, öğretmenlerin kapsayıcı uygulamalara yönelik tutumları ve yeterlik algılarını değerlendirerek, mesleki gelişim ihtiyaçlarının belirlenmesine önemli katkıları sağlamaktadır. Uyarlama çalışması, ölçeğin orijinal yapısını koruyarak üç alt faktörlü bir yapıyı teyit etmiştir.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen öz yeterliği, kapsayıcı eğitim, özel gereksinimli öğrenciler, psikometrik özellikler, ölçek uyarlama, TEIP, öz yeterlik

Yazarlar

Arzu Tanrıverdi, Özlem Özokçu

Amaç

Öğretmenin Kapsayıcı Yaklaşımların Verimi Ölçeği'nin temel amacı, öğretmenlerin kapsayıcı sınıf ortamlarında özel gereksinimli öğrencilere etkili bir şekilde eğitim verme, sınıf yönetimi sağlama ve işbirliği yapma becerilerine dair kendi yeterlik algılarını değerlendirmektir. Ölçek, orijinali Sharma, Forlin ve Loreman (2008) tarafından geliştirilen TEIP ölçeğinin Türkçeye çevrilmesi ve Türk öğretmen örneğinde geçerlik ve güvenilirlik analizlerinin yapılması amacıyla geliştirilmiştir.

Bu araç, öğretmenlerin kapsayıcı eğitime yönelik öz yeterlik düzeylerini belirleyerek, eğitim programları ve hizmet içi eğitimleri bu ihtiyaçlar doğrultusunda şekillendirmeye yardımcı olmayı hedefler. Yüksek öz yeterliğe sahip öğretmenlerin kapsayıcı uygulamalarda daha başarılı ve istekli olduğu varsayılır.

Yapı

Ölçek, sosyal bilişsel teori çerçevesinde öğretmenlerin öz yeterlik inançlarını ölçmektedir.

Öğretmen öz yeterliyi, bireyin belirli bir görev veya durumda başarılı olmak için gerekli eylemleri organize etme ve yürütme yeteneğine olan inancı olarak tanımlanır. Öğretmenin Kapsayıcı Yaklaşımların Verimi Ölçeği, bu yapıyı kapsayıcı bağlamda üç temel alt boyutta ele alır:

Davranış Yönetimi Verimi: Öğretmenin, özel gereksinimli öğrencilerin davranışları etkili bir şekilde yönetme yeteneğine olan inancı.

Öğretim Verimi: Öğretmenin, farklı öğrenme ihtiyaçlarına sahip öğrencilere uygun öğretim stratejilerini uygulama yeteneğine olan inancı.

İşbirliği Verimi: Öğretmenin, diğer meslektaşları, aileler ve destek personeli ile başarılı bir şekilde işbirliği yapma yeteneğine olan inancı.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmasında (Tanrıverdi & Özokçu, 2018), yapı geçerliliğini incelemek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılmıştır. DFA sonuçları, ölçeğin orijinal üç faktörlü yapısının Türk öğretmen örnekleminde de uygun model uyumu gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu bulgular, ölçeğin teorik olarak dayandığı üç boyutlu yapıyı desteklediğini ve ölçülmek istenen psikolojik yapıyı (kapsayıcı öz yeterlik) yeterince temsil ettiğini göstermektedir. Ayrıca, ölçeğin maddelerinin ilgili faktörlere yüksek yükler verdiği belirtilmiştir.

Ölçeğin yapı geçerliliği, kabul edilebilir uyum indeksleri (örneğin, RMSEA, CFI, IFI) ile kanıtlanmıştır. Bu, Öğretmenin Kapsayıcı Yaklaşımların Verimi Ölçeği'nin Türk kültüründe kapsayıcı öz yeterlik kavramını geçerli bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach Alfa değeri hesaplanarak gerçekleştirilmiştir. Tanrıverdi ve Özokçu (2018) çalışmasında, ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısının oldukça yüksek olduğu bulunmuştur (genellikle .90 civarında). Bu yüksek değer, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü göstermektedir.

Ayrıca, ölçeğin üç alt faktörü için ayrı ayrı Cronbach Alfa değerleri hesaplanmıştır ve bu alt faktörlerin de yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğu rapor edilmiştir. Bu sonuçlar, Öğretmenin Kapsayıcı Yaklaşımların Verimi Ölçeği'nin hem genel ölçek hem de alt boyutlar düzeyinde güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama çalışması, orijinal TEIP ölçeğinin üç faktörlü yapısının test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. DFA, verilerin teorik olarak beklenen yapıya ne ölçüde uyduğunu belirler.

Analizler sonucunda, ölçeğin 18 maddesinin üç faktör altında toplandıktan sonra doğrulanmış olduğu görülmüştür: Davranış Yönetimi Verimi, Öğretim Verimi ve İşbirliği Verimi. Bu faktör yapısı, ölçeğin teorik temelini koruduğunu ve kapsayıcılık öz yeterliğinin çok boyutlu doğasını yansıttığını göstermektedir. Faktör yükleri genellikle .50 üzerinde olup, maddelerin ilgili faktörleri güçlü bir şekilde temsil ettiğini göstermiştir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Genellikle 6'lı veya 7'li Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılmaktadır (Örneğin, "Kesinlikle Katılmıyorum"dan "Kesinlikle Katılıyorum"a).

Mevcut Diller: Türkçe, İngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Öğretmenler

Yaş Grubu: Yetişkin (Çalışan Öğretmenler)

Popülasyon Detayları: Kapsayıcılık sınıflarda görev yapan veya genel eğitim sınıflarında özel gereksinimli öğrencilere destek veren ilköğretim, ortaokul ve lise öğretmenleri.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçeği. Katılımcılar, kapsayıcılık uygulamalarıyla ilgili çeşitli senaryolara veya ifadelere ne kadar yeterli hissettiklerini belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen verimi, kapsayıcılık, özel eğitim, psikometri, öz bildirim, faktör analizi

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Arzu Tanrıverdi

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Veri Mevcut Değil

İletişim E-posta Adresleri: arzu.kis@inonu.edu.tr

Yazın Adresi: İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi (Uyarlama çalışmaları yapıldığı kurum)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Uyarlama Yılı: 2018

İzinler ve Kullanım Ücreti: Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı genellikle orijinal yazarların iznine tabidir. Ticari kullanım için ek izinler gerekebilir. Detaylar için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Tanrıverdi, A., & Ozokcu, O. (2018). The psychometric properties of the Turkish version of the teacher efficacy for inclusive practices (TEIP) scale. *Educational Research and Reviews*, 13(18), 654-663. doi: 10.5897/ERR2018.3504

Orijinal makalenin PDF bağlantısı ERIC veritabanında mevcuttur: files.eric.ed.gov

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmasına ait orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: ogretmenin-kapsayici-yaklasimlarinin-verimi-olcegi-teacher-efficacy-for-inclusive-practicesteip.pdf

Öğretmenin Kapsayıcı Yaklaşımların Verimi Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddeler, Tanrıverdi ve Özokçu (2018) tarafından yayınlanan makalenin ekler bölümünde veya orijinal TEIP ölçeği (Sharma, Forlin & Loreman, 2008) dokümantasyonunda bulunabilir.

Maddelerin doğası gereği, öğretmenlerden kapsayıcı sınıflarda şu gibi konularda ne kadar verimli hissettiklerini derecelendirmeleri beklenir:

Özel gereksinimli bir öğrencinin dikkatini dersi çekebilme.

Özel gereksinimli bir öğrencinin ödevlerini tamamlamasını sağlayabilme.

Bir özel eğitim uzmanıyla etkili bir şekilde işbirliği yapabilme.

Sınıfındaki öğrenci davranışları etkili bir şekilde yönetebilme.